

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 96/11
Λουξεμβούργο, 22 Σεπτεμβρίου 2011

Προτάσεις της γενικής εισαγγελέα στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις
C-411/10, N.S. κατά Secretary of State for the Home Department, και
C-493/10 M.E. κ.λπ. κατά Refugee Applications Commissioner
Minister for Justice, Equality and Law Reform

Κατά την γενική εισαγγελία Trstenjak δεν επιτρέπεται η μεταφορά αιτούντων άσυλο σε άλλα κράτη μέλη, όταν εκεί διατρέχουν κίνδυνο σοβαρής προσβολής των αναγνωρισμένων από τον Χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων τους

Συναφώς, το κράτος μέλος που προβαίνει στη μεταφορά μπορεί να στηρίζεται στο τεκμήριο ότι τηρούνται τα σχετικά δικαιώματα· αν όμως ανατραπεί αυτό το τεκμήριο το εν λόγω κράτος μέλος οφείλει να εφαρμόσει τη ρήτρα κυριαρχίας του

Στο πλαίσιο του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου, τα κριτήρια κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ των κρατών μελών προκύπτουν από τον κανονισμό 343/2003¹. Κατά τον κανονισμό αυτόν, μόνον ένα κράτος μέλος είναι, καταρχήν, υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως ασύλου η οποία υποβάλλεται εντός της Ένωσης. Αν υπήκοος τρίτης χώρας έχει υποβάλει αίτηση ασύλου σε κράτος μέλος το οποίο κατά τις διατάξεις του κανονισμού 343/2003 δεν είναι πρωτευόντως υπεύθυνο για την εξέταση αυτής της αιτήσεως, ο κανονισμός προβλέπει διαδικασία μεταφοράς του αιτούντος άσυλο στο κράτος μέλος το οποίο είναι υπεύθυνο. Επιπλέον, ο κανονισμός παρέχει στα κράτη μέλη το δικαίωμα να παρεκκλίνουν από τους προβλεπόμενους κανόνες απονομής αρμοδιοτήτων και να αναλάβουν αντί του πρωτευόντως υπεύθυνου κράτους μέλους την εξέταση αιτήσεως ασύλου η οποία υποβλήθηκε στο έδαφός τους.

Στην υπόθεση C-411/10 ο κύριος N.S., Αφγανός υπήκοος, συνελήφθη στην Ελλάδα στις 24 Σεπτεμβρίου 2008. Δεν υπέβαλε αίτηση ασύλου στην Ελλάδα. Τέθηκε υπό κράτηση και, εν συνεχεία, διατάχθηκε να εγκαταλείψει την Ελλάδα εντός 30 ημερών, κατόπιν δε απελάθηκε στην Τουρκία. Στην Τουρκία διέφυγε και κατόρθωσε να μεταβεί στο Ηνωμένο Βασίλειο στις 12 Ιανουαρίου 2009, όπου υπέβαλε, αυθημερόν, αίτηση ασύλου. Στις 30 Ιουλίου 2009, ο κύριος N.S. ενημερώθηκε ότι την 6η Αυγούστου 2009 θα μεταφερθεί στην Ελλάδα κατά τις διατάξεις του κανονισμού 343/2003. Ο κύριος N.S. προσέφυγε κατά της αποφάσεως αυτής.

Η υπόθεση C-493/10 αφορά τις προσφυγές πέντε αιτούντων άσυλο² στην Ιρλανδία κατά των αποφάσεων οι οποίες διατάσσουν τη μεταφορά τους στην Ελλάδα προκειμένου να εξετασθούν εκεί οι αιτήσεις ασύλου τους. Όλοι οι προσφεύγοντες ταξίδεψαν μέσω Ελλάδας όπου και συνελήφθησαν για παράνομη είσοδο στη χώρα. Όλοι εγκατέλειψαν την Ελλάδα χωρίς να υποβάλλουν αίτηση ασύλου και μετέβησαν στην Ιρλανδία όπου και υπέβαλαν αίτηση ασύλου.

Τα εθνικά δικαστήρια τα οποία επιλήφθηκαν των σχετικών υποθέσεων, στην υπόθεση C-411/10 το Court of Appeal of England and Wales (Ηνωμένο Βασίλειο) και στην υπόθεση C-493/10 το High Court (Ιρλανδία) είχαν σαφείς ενδείξεις ότι η μεταφορά στην Ελλάδα των αιτούντων άσυλο θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα την προσβολή των θεμελιωδών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους. Λόγω της συμφορήσεως του ελληνικού συστήματος ασύλου και των συνεπειών αυτής στη μεταχείριση των αιτούντων άσυλο καθώς και στην εξέταση των αιτήσεών τους τα εθνικά δικαστήρια ζητούν κατ' ουσία από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, υπό ποιες προϋποθέσεις το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία δεσμεύονται ή και

¹ Κανονισμός (ΕΚ) 343/2003 του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 2003, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας (ΕΕ L 50, σ. 1).

² Οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι κατάγονται από το Αφγανιστάν, το Ιράν και την Αλγερία αντίστοιχα.

υποχρεούνται κατά το δίκαιο της Ένωσης να αναλάβουν την εξέταση αυτών των αιτήσεων ασύλου, μολονότι η Ελλάδα είναι πρωτευόντως υπεύθυνη για αυτές.

Στις σημερινές προτάσεις της η γενική εισαγγελέας Verica Trstenjak διαπιστώνει, καταρχάς, ότι **η απόφαση κράτους μέλους σχετικά με την εξέταση αιτήσεως ασύλου για την οποία δεν είναι υπεύθυνο, καθόσον άλλο κράτος μέλος θεωρείται πρωτευόντως υπεύθυνο βάσει των κριτηρίων του κανονισμού, πρέπει να λαμβάνεται τηρουμένων των διατάξεων του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων**. Κατά την εκτίμησή της, η απόφαση αυτή συνιστά πράξη η οποία εμπίπτει στο πλαίσιο εφαρμογής κανόνα της Ένωσης από τα κράτη μέλη³ και ως προς την οποία τα κράτη μέλη οφείλουν να τηρούν τα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη.

Περαιτέρω, εκτιμώντας τα στοιχεία που παρέχουν τα αιτούντα δικαστήρια, η γενική εισαγγελέας συνάγει το συμπέρασμα ότι το ελληνικό σύστημα ασύλου δέχεται έντονη πίεση λόγω συμφορήσεως και ως εκ τούτου, δεν είναι πλέον δυνατή η συνεχής εξασφάλιση της μεταχειρίσεως των αιτούντων άσυλο και της εξετάσεως των αιτήσεών τους σύμφωνα με τις προδιαγραφές τις οποίες θέτει το δίκαιο της Ένωσης. Συνεπώς, δεν μπορεί να αποκλεισθεί ότι οι αιτούντες άσυλο μετά τη μεταφορά τους στην Ελλάδα θα τύχουν μεταχειρίσεως η οποία αντιβαίνει στις διατάξεις του Χάρτη⁴.

Κατά την γενική εισαγγελέα Trstenjak, **όταν οι αιτούντες άσυλο, οι οποίοι πρόκειται να μεταφερθούν, διατρέχουν κίνδυνο προσβολής των αναγνωρισμένων από τον Χάρτη δικαιωμάτων τους στο πρωτευόντως υπεύθυνο κράτος μέλος, δεν επιτρέπεται στα άλλα κράτη μέλη να μεταφέρουν αιτούντες άσυλο στο εν λόγω κράτος μέλος. Αντιθέτως, οφείλουν, καταρχήν, να εφαρμόσουν τη ρήτρα κυριαρχίας κατά τον κανονισμό 343/2003 και να αναλάβουν την εξέταση της σχετικής αιτήσεως ασύλου**. Η γενική εισαγγελέας Trstenjak εκτιμά ότι αυτή η υποχρέωση εφαρμογής της ρήτρας κυριαρχίας απορρέει, αφενός, από το καθήκον των κρατών μελών να εφαρμόζουν τον κανονισμό 343/2003 κατά τρόπο σύμφωνο προς τα θεμελιώδη δικαιώματα. Αφετέρου, προκύπτει από το γεγονός ότι η μεταφορά αιτούντων άσυλο σε κράτος μέλος στο οποίο υφίσταται σοβαρός κίνδυνος προσβολής των αναγνωρισμένων από τον Χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων τους, συνιστά, καταρχήν, προσβολή αυτών των θεμελιωδών δικαιωμάτων εκ μέρους του κράτους μέλους που προβαίνει στη μεταφορά. Με την εφαρμογή της ρήτρας κυριαρχίας από το κράτος μέλος που προβαίνει στη μεταφορά εξαλείφεται πλήρως ο κίνδυνος προσβολής των δικαιωμάτων του Χάρτη και ο κανονισμός εφαρμόζεται κατά τρόπο σύμφωνο προς τα θεμελιώδη δικαιώματα.

Η γενική εισαγγελέας συνάγει επίσης το συμπέρασμα ότι **το κράτος μέλος που προβαίνει στη μεταφορά αιτούντος άσυλο οφείλει πριν από τη μεταφορά του να ελέγξει αν στο πρωτευόντως υπεύθυνο κράτος μέλος υφίσταται σοβαρός κίνδυνος προσβολής των αναγνωρισμένων από τον Χάρτη δικαιωμάτων του αιτούντος άσυλο**. Κατά τον έλεγχο αυτόν, τα κράτη μέλη μπορούν να στηρίζονται στο **μαχητό τεκμήριο ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα των αιτούντων άσυλο τηρούνται στο πρωτευόντως υπεύθυνο κράτος μέλος**. Τούτο όμως δεν συνεπάγεται ότι το κράτος μέλος που προβαίνει στην εν λόγω μεταφορά πρέπει να επιβεβαιώνει με δικές του ενέργειες για κάθε αιτούντα άσυλο ότι τα αναγνωρισμένα από τον Χάρτη δικαιώματά του εξασφαλίζονται πραγματικά στο κράτος μέλος προορισμού.

Στο πλαίσιο της υποθέσεως C-411/10, η γενική εισαγγελέας εκτιμά ότι το Πρωτόκολλο (αριθ. 30) σχετικά με την εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Πολωνία και στο Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο είναι προσαρτημένο στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι παρέχει στο Ηνωμένο Βασίλειο και στη Δημοκρατία της Πολωνίας τη δυνατότητα «Opt-out» από τον Χάρτη. Κατά συνέπεια, στην προκειμένη διαδικασία οι σχετικές διατάξεις του Χάρτη εφαρμόζονται χωρίς περιορισμούς στην έννομη τάξη του Ηνωμένου Βασιλείου.

³ Κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, του Χάρτη.

⁴ Στην προκειμένη περίπτωση θα ήταν σχετικά τα άρθρα 1, 4, 18 και 19, παράγραφος 2, του Χάρτη.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από την απαγγελία των προτάσεων διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106